

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Felévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A politikai helyzet

Budapest, okt. 18. Bethlen István gróf miniszterelnök október 25-re hívta össze a nemzetgyűlés külügyi bizottságát, hogy annak ülésén a képviselőket a nyugatmagyarországi kérdés mai állapotáról, illetőleg a velencei tárgyalások eredményéről tájékoztassa.

A miniszterelnök ma délelőtt foglalkozott a portorosei konferencia előkészítésével. Ez ügyben hosszasan tanácskozott a külügyminiszterrel és Gratz titkos tanácsossal, aki a portorosei konferencia magyar csoportjának vezetője.

A miniszterelnök tegnap megkezdte a *heloitikai helyzet* szanálását célzó tanácskozásait, amelyet ma délelőtt folytatott. Újból tárgyalt Andrássy Gyulával, majd a disszidensek vezetőjével, végül pedig a kisczardapárt jobbszárnyai politikusaival fogadta. Megjelentek a miniszterelnök előtt Tomsányi igazságügy-miniszter, Rubinek, Schandl, Négyessy és Vasady-Balogh nemzetgyűlési képviselők.

A kisczardapárti politikuskok tájékoztatták a miniszterelnököt az október 6. és 12-iki kisczardapárti értekezletről és kijelentették, hogy ők ragaszkodnak ahhoz a tizenegy ponthoz, amelyet Balatonfüreden fogalmaztak meg és nem járulnak hozzá a kisczardapárt által elfogadott 10 ponthoz, mert ezeknek szövegezése nem eléggé szabatos és csak újabb zavarokat fog előidézni a szabad királyválasztók politikai hitvallása tekintetében.

A miniszterelnök hosszabban tanácskozott a kisczardapárt politikusaival, különösen a királykérdésről és a választójog problémájáról, majd felvetette a nála megjelent politikuskok előtt azt az eszmét, hogy a nemzetgyűlés hosszú távra meg a maga élettartamát egy fél évvel, mert legalább ennyi idő szükséges ahhoz, hogy alkotmányozó feladatának eleget tehesse.

A megbeszéléseken természetesen az egységes párt ügye is szóba került. A megjelentek előadták nézeteiket az egységes pártról és különösen a kisczardapárti képviselők ameltett foglaltak állást, hogy a miniszterelnök lehetőleg többségi párt alakítására szorítkozzék, mert ők ma úgy látják, hogy az egységes pártot megalakítani nehézségbe ütköznék. Ezzel szemben a keresztyén párt úgy látja, hogy az egységes párt megalakításának nincsenek különösebb nehézségei és ezért bizonyosra veszik, hogy ha a miniszterelnök pénteken Pécsen ki fogja bontani az egységes párt zászlaját, akkor ez alá két-három tagjának kivételével tömörülni fog az egész nemzeti egyesülés, a disszidensek körülbelül husz tagja, a kisczardapártból körülbelül 30-40 képviselő, sőt a pártönkivüliek közül is csatlakozni fognak néhányan, így Apponyi Albert gróf és Ugron Gábor.

A kisczardapárt egyik vezetőfőfia a megbeszélésekről: — A miniszterelnök ur nagyjában magáévá tette azt a 11 pontot, amelyet mi Balatonfüreden megszövegeztünk és kijelentette, hogy lényegileg nincs nagy eltérés az ő álláspontja és a mi programmunk között. Szóba került természetesen az egységes párt ügye is, amire mi azt javasoltuk a miniszterelnök urnak, hogy csak többségi pártot alakítson a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjából, a disszidensekből, a földmivesszárnyból, a keresztyénszocialistákból és az esetleg csatlakozó pártönkivüliekből.

A köztisztviselők ruhaellátása és Stern Samuék

Milliárdos üzlet zsidókézen

Az összes keresztyén érdekeltségeket kizárták a szállításokból

Néhány nappal ezelőtt Cser Frigyes tollából cikke közöltünk a *Hajdúföld* hasábjain, amelyben kimutattuk, hogy a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete szindikátust kötött a Stern Samu-féle élelmiszerszállító részvénytársasággal, illetve az annak érdek körébe tartozó Viktualialával oly célból, hogy ez a szindikátus bonyolítsa le a köztisztviselők részére teljesítendő burgonyaszállítást. Ilyképen a szindikátus, tulajdonképpen pedig Stern Samuék, monopolizálják az egész burgonyakereskedelmet. — A cikk szerzője a legélesebben elítélte az egész eljárást és rámutatott arra, hogy az egész liberális sajtónak egy szava sem volt ez ellen a monopólium ellen holott egyébként a legkiméletlenebbül üldöz minden monopóliumot, amely megöli a szabadforgalmat. Azt ajánlotta Cser Frigyes, hogy a termelők tömörüljenek értékesítő szövetkezetekbe, hogy így a közvetítő kereskedelemnek nevezett lánckereskedelmet kiküszöböljék.

Hasonló botrányos esetről értesülünk legújabbban.

A kormány legutóbbi rendelkezései folytán a köztisztviselőket nemcsak élelmiszerekkel, hanem ruházati cikkekkkel is ellátják olyanformán, hogy a ruhákat a köztisztviselők családtagjai részére is ki kell utalni. Miut annak-

idején a tisztviselők élelmiszereket való ellátását, a ruházati akció lebonyolítását is a kormány a köztisztviselők szövetkezetére bízta. A szövetkezet vállalta is az akció lebonyolítását és szokásához híven ennek az üzletnek lebonyolítására is szindikátust alapított.

A szindikátus tagjai között ugyanazok találhatók, akik annak idején a tisztviselők burgonyaakciójában is részt vettek. A köztisztviselők ruházati akciójának vállalkozói ugyanis a Magyar Élelmiszerszállító és Árukereskedelmi R.-T. és a Kammer textilipari R.-T.-vel együtt kötötték meg a szindikátust. Ilyenformán a szállítás lebonyolítása kizárólag „liberális” érdekeltségek közé került.

Különösen súlyosra teszi ennek a szindikátusnak működését az, hogy a tárgyalások teljesen titokban folynak, aminek következtében az összes keresztyén érdekeltségeket kizárták a szállításokból. Az üzlet forgalma meghaladja az egy milliárdot, amiből szakemberek számítása szerint a tiszta haszon 40 millió koronát is meg fog haladni. Ilyenformán ebből az üzletből falyó hasznot is Stern Samu és szűkebb érdekeltsége fogja a keresztyén kurzus nagyobb dícsőségére zsebre venni.

A közérdek nevében tiltakozunk ez újabb szindikátus ellen.

Lajos király meghalt

Budapest, okt. 18. Lajos bajor király ma reggel sárvári kastélyában meghalt.

Szombathely, okt. 18. III. Lajos bajor király már napok óta csak itt-ott volt rövid ideig eszméleténél. A halál beállta fájdalommentes volt. A holttestet bebalzsamozták. Beszentelés után a holttest néhány napig Sárvárott marad, ahonnan Münchenbe szállítják.

A szovjettel nem lehet kereskedni

London, okt. 18. (Havas.) „A Daily Mail” jelentése szerint a legközelebbi napokból visszatér Moszkvából az angol kereskedelmi delegáció. A delegáció megállapította, hogy Szovjetországgal szabályszerű kereskedelmi kapcsolatot létesíteni nem lehet.

A zürichi kurzusok ügye

Budapest, okt. 18. A rendőrség tegnap hosszas nyomozás után nyilvánosságra hozta, hogy az állami telefonbeszélgetések ürügye alatt Bécsből budapesti nagy bankokkal közölték a zürichi jegyzéseket. A főkapitányságra az ez ügyben érdekelt bankintézetek részéről több embert idéztek be. A rendőrség ma fogja tisztázni azon bankoknak és bankembereknek szerepét, akik a titkos közlésekkel kapcsolatban részesek voltak.

Budapest, okt. 18. A főkapitányságon teljesen befejezték a vizsgálatot a zürichi telefonjelentések ügyében. A főkapitányság pozitív megállapításai után ma már elkészültek az iratok, amelyeket átküldenek az ügyészségre.

A kisanant félti a békeszerződés sérthetlenségét

Prága, okt. 18. Dr. Ossudky párisi cseh követ, aki jelenleg Prágában időzik, kijelentette a „Szlovenszki Dennik” munkatársának, hogy Csehország semmiesetre sem járulhat hozzá a velencei megállapodáshoz, már azért sem, mert lehetetlen, hogy Magyarországot hozzásegítse a békeszerződés módosításához.

Bécs, okt. 18. A Reichspost levelet közöl a jugoszláv határról. Belgrádban aggodalommal nézik Magyarország erejének és befolyásának növekedését és Olaszország azon mesterkedéseit, hogy a kisanant államainak törekvéseit a Közép-Dunán ellensúlyozza.

Míndezekkel szemben éreznünk kell egész tehetetlenségünket, az eseményeken nem tudunk változtatni. Jugoszláviában dühöng a helyi politikai harc.

Egy horvát politikus kijelentette, hogy „Magyarországgal 500 évig voltunk együtt, veletek 500 héting sem leszünk.”

A szlovének és horvátok elkeseredéséhez nagyban hozzájárult a belgrádi külpolitika sikertelensége. (MTI.)

Bécs, okt. 18. A Reichspost a velencei egyezményről elmékedvén, többek között a következőket írja:

„Velence még mást is jelent. Della Torrettának a közbelépése halálos csapás Benes ur kisanantjára, arra a kisanantra, amely a prágai és belgrádi politika reménye volt és amely alapköve lett volna annak a Középeurópanak, amelyről ők álmodoztak. Olaszország, amely Velencében, mint a nagyantant hatalmak letéteményese és akaratának végrehajtója lépett fel, keresztülhuzta a prágai és belgrádi terveket, mert ő más Középeurópát akart. Benes biába fordítja kérdő tekintetét erejének és terveinek eddigi forrása: Páris felé, ott most az embereknek más és nagyobb gondjuk van.”

A világ összes kisebbségeinek védelme

Budapest, okt. 18. A népszövetségi társaságok bécsi konferenciája jelentős eredménnyel végződött. — A konferencia, amelyen 26 állam vett részt, mindvégig megértő békés szellemben folyt le és számos, a kisebbségek védelmére szolgáló és azt biztosító intézkedést javasolt. Fontos az, hogy a konferencia kisebbségek védelmét nemcsak a legyőzött államokra és az ezekből keletkezett területekre, hanem az egész világ összes kisebbségeire kívánta kiterjeszteni.

Sürgős intézkedéseket javasolt a fegyverkezés korlátozására, a nem állami fegyvergyár-

tás megtiltására, a háborúra uszító és az egyes nemzetek között egyenlenséget szító sajtó-organumok megfékezésére, a szabadforgalom biztosítására, a nyersanyagok célszerű felosztására, az ifjúságnak népszövetségi eszmékkel való taníttatására.

Magyarország részéről a tanácskozáson Apponyi Albert gróf, illetve Andrássy Gyula gróf akadémizáltatása folytán Paikert Alajos, Eötvösvényi Olivér és Póka-Pivny vettek részt. A konferencia Apponyi Albert grófot a kisebbségek védelmét előkészítő bizottságba, Paikert a népfajok egyenlő elbánást előkészítő bizottságba választotta be.

A kisantant kudarca

Szeged, okt. 18. Szabadkáról jelentik: A belgrádi lapok egyelőre csupán regisztrálják azokat a táviratokat, amelyek a velencei tárgyalásokról érkeztek anélkül, hogy kommentárokat fűznének hozzá. Egyedül a „Balkán” című lap jelenti ki, hogy a szövetségesek elárulták őket. — A zágrábi lapok egyöntetűen konstatálják, hogy a kisantant kudarcot vallott.

A kormány a felkelőkhöz

Budapest, okt. 18. A külügyminisztériumban már megszövegezték azokat a proklamációkat, amelyeket a nyugatmagyarországi felkelőkhöz intéznek, hogy a fegyvert tegyék le és térjenek vissza békés munkájukhoz. — A proklamációt azonban értesülésünk szerint csak akkor fogják kibocsátani, ha Ausztria a meg egyezést ratifikálta.

Budapest, okt. 18. A velencei egyezmény kötelezettségeinek végrehajtásához erélyes kézzel fogott hozzá a kormány. A tegnapi nap folyamán véglegesen megszövegezték azt a proklamációt, melyet a kormány a nyugatmagyarországi felkelőkhöz fog intézni. A kiáltvány tíz napi határidőt szab a felkelőknek, a leszerelésre. A kormány eltökélt szándéka, hogy a büntető szankciókat haladéktalanul életbelépteti, amennyiben a felkelők nem tennék le a fegyvert. A proklamációkat a hoinapi nap folyamán közteszik.

A fiumei kérdés

Fiume, okt. 18. Fiumében az alkotmányozó nemzetgyűlés tagjait még április 24-én megválasztották, de a forradalmi állapot miatt csak október 5-én ülhetett össze. A szabadállam elnöke Zanella helyettese egy magyar ember, Lengyel Emil dr aki az összeomlás előtt a fiumei kormányzó titkára volt. Fiumében most azt hangoztatják, hogy Magyarországgal ők maguk akarnak megegyezni.

Grác, okt. 18. A Grazer Tagespostnak jelentik Belgrádból: Sándor király és Pasics miniszterelnök tegnap Párisból Svájcba utaztak Pasics visszatérése Olaszországon keresztül utazik és találkozik Della Toretta márkival, akivel tárgyalni fog a fiumei kérdéstről.

Franciaország örül a békés megoldásnak

Páris, október 18. A francia külügyminisztérium egyik személyiségétől kapott értesülés szerint a külügyminisztérium körében a velencei egyezmény igen kedvező benyomást keltett. Jóllehet a trianoni és saint-germaini szerződések nem beszélnek népszavazásról. — Franciaország mégis rendkívül örül a békés megoldásnak és Magyarország loyális magatartását mindig meg fogja tudni becsülni. MTL.

Olaszország és a kisantant

Páris, okt. 18. (Szikratávirat) A „Temps” megállapítja, hogy a velencei egyezmény tökéletesen sem Magyarországot, sem Ausztriát nem elégíti ki, de az olasz diplomácia közvetítő akciója eredményeként tény az, hogy Közép-európában egy igen veszedelmes bonyodalomnak lehetett elejét venni. Olaszország szerepéről megállapítja, hogy a római kormány nem óhajtja a közép-európai ügyeket a nagyantant nélkül szabályozni, de ügyel arra, hogy a kisantant befolyást ne gyakorolhasson a dunai monarchia területén alakult többi államokra.

Tirol elszakadási mozgalmá

Bécs, október 18. A „Bozener Zeitung” írja: A tirol mozgalom főoka az osztrák gazdasági helyzet vigasztalansága és az osztrák korona végzetes elértéktelenedése. A tirol képviselők egyetértéssel abban, hogy Ausztria felbomlása esetén a tiroliaknak minden körülmények között meg kell őrizniük önrendelkezési jogukat. Valószínűleg valamilyen függetlenségi nyilatkozatra fog kerülni a sor, de formálisan Németországhoz csatlakozni Észak-tirol egyelőre nem szándékozik.

Ereklyeérem Magyarország földjével

Az Országos Menekültügyi Hivatal kebeléből alakult bizottság és a „Turáni-ötvös” műterem igazgatósága az alábbi felhívást intézte a debreceni menekültügyi kirendeltséghez:

Hazánk eldarabolt földjéből őrizzünk meg egy parányi rögöt, keserű fájdalomunk és néma fogadalmunk pecsétje alatt. Az elpusztíthatatlan ősi vonzóerő, mely a parányi földben rejlik, járja át szívünket és feszítse cselekvésre akaratomkat. Ezt szimbolizálja „Ez a föld, melyen annyiszor apád vére folyt” körirattal ellátott s pecsétet ábrázoló ereklyeérem. A „Turul madár” az elszakított területek valamennyi vármegyéjének összegyűjtött üveglap alatt elhelyezett egy-egy darabka rögét görccsös szorítással tartja össze „Csonka-Magyarország” földjével.

Célunk, hogy lehetőleg minden magyar családot, külföldre szakadt véreinket is hozzá juttassunk egy ereklyéhez, mely mint a világ négy tája felé sikoltó fájdalomunk szimbóluma apáról fiúra száll mindaddig, míg az eldarabolt földet az utolsó porszemig vissza nem szereztük.

Minden érem sorszámmal van megjelölve s hiteles okmánnyal igazolva van az is, hogy az ereklye-érembe zárt föld „Csonkitalan Magyarország” valamennyi vármegyéjéből való. A díszes plakátok és a mintármek Springer József üzletének és a Nagytözsde kórátkában szemléltethető meg, ahol az ereklyeérmek egyben meg is rendelhetők. Ezenkívül gyűjtőívvel bírnak dr. Pezskó Ernő, dr. Kardos Albert, Eklly József, Székely Ferenc és a Menekültügyi Hivatal. Ötféle ereklyeérem kapható háromféle nagyságban. A nagyobbak 14 karátos aranyból bársonyokban 1500 koronás és 1200 koronás, a kisebbek ezüstből aranyozott díszítéssel, dobozban 200 koronás, nagy ezüst 150 kor., kisebb 120 koronás. Az érmekhez kívánatra láncot, álló vagy függeszthető díszkereteket önköltségi áron készítenek.

Megrendelések legkésőbb november hó 15-ig fogadhatók el.

Posta-, távirat- és telefon-összeköttetésünk a külfölddel.

Budapest, okt. 18. Az október 24-én kezdődő portorosei konferencia többek között foglalkozni fog az utódállamok posta-, távirat- és telefonösszeköttetésének rendezésével is. A magyarországi kiküldöttek október 22-én reggel indulnak el.

Felkerestük ez alkalomból Gazdy p. t. főigazgatót, aki a távirat- és telefonügyeknek lesz kiküldöttje.

— Minden törekvésünk odairányul, — mondotta — hogy a telefon-, illetve táviróforgalmat a szükséglet igényeire képest fejlesszük. A telefonforgalmat azokkal az utódállamokkal, amelyekkel még nincsen meg az összeköttetés, felvegyük, ahol azt a közönség, a kereskedelem és az ipar érdeke megkívánja. Igen fontos, hogy a szomszéd államokkal a meglévő táviróforgalmat újabb vonalak megnyitásával gyorsítsuk, mert a mai csekély számú vonalak elégtelenek. Arra is sulyt fektetünk, hogy a többi szomszéd államokkal, amelyekkel még nincsen telefonösszeköttetésünk, azt minél előbb felvehessük. Jelenleg csupán Ausztriával van telefonösszeköttetésünk,

Tűz a Simonffy-utcai bérházban

Betörők gyújtották fel a pincét!

Tegnap délelőtt 10 óra felé tűzoltó trombita éles harsogása verte fel a Piac-utca. A tűz a Simonffy utca 1/b. szám alatti városi bérház pincéjében keletkezett s olyan rohamosan terjedt tova, hogy mire a tűzoltóság megérkezett, már az egész 1/b. számú ház pincéje lángban állott.

A tüzet a közelben posztoló rendőr vette észre, aki nyomban értesítette a tűzoltóságot, a mentőket és a rendőrséget, amelyek teljes készséggel a helyszínére siettek. A reggeli járőrök hatalmas tömegbe verődve bámulták a tűz pusztítását és derék tűzoltóink bátor munkáját.

A veszedelem nagy volt, mivel a pince gyulékony anyaggal: szeméttel, papír- és szalmahulladékkal volt tele s ezek nagy füstöt eresztve, csak élesztették a lángnyelveket.

Végre is egy órai munka után a tűzoltók, Dézsi segédtiszt vezetésével a tűz tovatérjedését sikeresen megakadályozva azt eloltották.

A helyszínére kivonult rendőrség még a délelőtt folyamán megejtette a tűzvizsgálatot, melynek során kiderült, hogy ismeretlen egyének a pincében járva a szemét közé égő cigarettacsutkákat dobtak, mely a gyulékony szemetet lángra lobbantotta. A tűz gyulékony anyagból állt, mely a pince kőfalán s más oda felhalmozott apróságok és így a kár jelentékeny. A tüzesből kifolyólag a rendőrség nyomozást indított. Már eddig kiderült, hogy a vigyázatlan cigarettázók valószínűleg az éjszaka folyamán a palota lakóinak kárára betörést akartak elkövetni s gyújtogató utjuk alkalmával terep szemlét tartottak. A nyomozás tovább folyik.

A tanárok státusrendezése

Budapest, okt. 18. Ma délután dr. Vass József miniszter fogadta az országos tanárgyűlés küldöttségét, mely kérte a státusrendezés teljes végrehajtását akként, hogy a tanárság a bírakkal egyenlő elbánásban részesüljön, továbbá, hogy a nem állami tanárok ellátása tekintetében ugyanolyan elbánásban részesüljenek, mint az államiak, végül, hogy a hadviselt tanárok károsodást ne szenvedjenek.

Vass József kultuszminiszter kifejtette, hogy ő is tanárember lévén, különösen együtt érez a magyar tanársággal. Igéri, hogy minden erejével azon lesz, hogy a tanárság helyzetét javítsanak és a sérelmeket, ha vannak, megszüntessék. Sajnálattal kénytelen azonban kijelenteni azt, hogy minden joges panaszt elnémitani lehetetlen. Az ország igen súlyos gazdasági helyzetben van és ennél fogva nem orvosolható minden fájó seb. Azonban a teherviselésnek végső határáig el fog menni.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

azonban a tárgyalások a közép-európai államoknak Prágában tartott konferenciáján már megindultak. Reméljük, hogy sikerülni fog e kérdést véglegesen rendezni és a tárgyalások kedvező eredményre fognak vezetni. Azt hiszem, hogy a konferencia két-három hétig el fog tartani.

Felkerestük ezután báró Szalayt, aki a posta reszortjára vonatkozó ügyeket fogja képviselni. Jelenleg az a helyzet, — mondotta — hogy az utódállamokkal a posta forgalmunk meglehetősen korlátozott, Ausztriát kivéve, amellyel normális összeköttetésben vagyunk és csupán az utalvány-forgalom szünetel. A többi utódállamokkal való postai összeköttetésünk nagyon hiányos. A portorosei konferencián meg fogjuk beszélni, hogy az utódállamokkal miként lesz lehetséges ismét a normális posta összeköttetést felvenni, de véleményem szerint végleges megoldásokat itt nem hozhatunk, csupán elvi jelentőségű aktuális megoldások lesznek, amelyek alapját képezhetik a tényleges posta-összeköttetés teljes helyreállításának. (MTI)

NAPI HIREK

— **Ghyczy Tihamér hivatalában.** Ghyczy Tihamér kerületi rendőrfőkapitány, aki néhány napig hivatalos uton volt, tegnap délelőtt visszakerült. A kerületi főkapitány ma már újból elfoglalta hivatalát.

— **Gyászmise lesz ma reggel 9 órakor** néhai Wolafka Nándor püspök emlékére.

— **A szegedi kerületi rendőrfőkapitány Debrecenben.** Szalay József dr., az államrendőrség szegedi kerületi főkapitánya tegnap délelőtt Debrecenbe érkezett, hogy megtekintse a debreceni államrendőrséget és intézményeit. Társaságában van Móra Ferenc közismert költő is, aki a városi múzeum megtekintésére jött Debrecenbe.

— **Csokonai ismeretlen művel.** Szívesen látott vendégei lesznek a Csokonai-körnek a legközelebbi felolvasó ülése alkalmából. Két sárospataki író, *Harsányi István* és dr. *Gulács József* jönnek Debrecenbe, hogy beszámoljanak a Csokonai-irodalom terén végzett buvárkodásuk gazdag eredményéről. A két tudós, aki már eddig is nagy szolgálatot tett régi irodalmi termékek felkutatásával, újabb felfedezte Csokonainak egész sor elveszett vagy teljesen ismeretlen művét. A Csokonai kultusz minden híve a legnagyobb érdeklődéssel várja Csokonai irodalmi kincsesházának s ezzel költői dicsőségének újabb gazdagodását.

— **A virilisek névsora.** Debrecen város törvényhatósági bizottságának igazoló választmánya ma délután 4 órakor ülést tart. Az ülésen a legtöbb adót fizető polgárok névjegyzéke kerül felülbírálat alá.

— **Szülők figyelme!** A Tisza-egyetem bölcsészeti szakosztálya ez évben is megalakult és kéri a város polgárságát, hogy amennyiben gyermekeik mellé nevelőre, instruktorra vagy korrepetitorra van szükség, forduljanak teljes bizalommal a szakosztályi elnökhöz: Kollegium, Egyetemi Internátus I. em. 15. sz. szoba. Mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk a közönség jóakaratu figyelmébe a bölcsészethallgatókat, egyrészt, mert hivatásuknál fogva nevelői munkára a legalkalmasabbak s minden szülő teljes bizalommal adhatja kezükre gyermekét, másrészt pedig hazafias kötelesség is segíteni a nemzet jövődjének reményességét, a nyomorgó egyetemi polgárságot, amely nem koldulni, hanem dolgozni akar.

— **Polgári pártok győzelme Berlinben.** Berlinből jelentik: A tegnapi berlini városi képviselőtestületi választásoknak eredményeképpen az eddigi szocialista többséget polgári többség váltotta fel. A szocialista pártokkal szemben a szociáldemokraták 60 ezer szavazatot nyertek a független szocialisták pedig pártjuknak felét elvesztették. Valószínű, hogy a szociáldemokraták a mérsékelt polgári pártokkal koalícióra lépnek.

— **Keresztyén ifjusági konferencia Berettyóújfaluban.** A Keresztyén Ifjusági Egyesületek Szövetsége október hó 22—23. napjain, szombaton és vasárnap Csonka Biharvármegye és a közeli gyülekezetek lelkészei, tanítói, presbiterei, érdeklődői és különösen minden rendű és rangú ifjai számára keresztyén ifjusági konferenciát rendez. A konferencián Debrecenből Révész Imre dr. vesz részt, aki vasárnap istentiszteletet is tart s rajta kívül valószínűleg Tankó Béla dr. is előadást tart.

— **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** Besenyői Menyhért püspökladányi máv. pályamunkás kint dolgozott tegnap a püspökladányi pályaudvar rakodóján. Már egy vagon árut majdnem kiraktak, amikor egy a vagonból kifelé gördülő láda ráesett és válperecét eltörte. A súlyosan sérült pályamunkást beszállították a debreceni kórházba.

— **Esetl a sertésára.** Az utóbbi napok alatt a sertés ára újra esett. A legutóbbi sertésvásárban az árak a következőképpen alakultak: sovány sertés 50—62 korona, hizott sertés 75—93 korona kilonkénti elősúlyban. Felhajtott összesen 341 darab, e közül 158 volt a hizott sertés. A vásárban meg volt a kellő élénkség s bár az árak estek, a kereslet most is nagy volt.

A Felvidék kerületi alkotmányt kap

Az új cseh kormány programja

Prága, okt. 18. A Cseh Sajtó Iroda jelenti: A nemzetgyűlés ma kezdte meg őszi ülését. *Benes* miniszterelnök a képviselőházban és a szenátusban felolvasta az új kormány programnyilatkozatát, mely többek között ezeket mondja:

A népszavazás statisztikai adatainak rövidesen várható közlése lehetővé fogja tenni hogy a szociális és kulturális feladatok jogszerű és igazságos alapon oldassanak meg. *A Felvidéken a kerületi alkotmányt hozzák be,* a Ruthénföld részére pedig gazdasági és kulturális természetű intézkedések egész sorát.

A miniszterelnök ezután áttért *külföldi* intézkedésekre, amelyeket három megfontolás fog vezetni:

1. Azoknak a szerződéseknak az érvényre juttatása, amelyek a párisi konferencia eredményei.

2. Fokozatos kiküszöbölése azoknak a konfliktusoknak, amelyek Csehszlovákiát körülveszik, valamint új nemzetközi atmoszféra

megteremtése, amelyben a gyűlölet szelleme a józan mérséklet elől meghátrál.

3. A kormány arra törekszik, hogy ebben az új atmoszférában Csehország barátaival és szomszédaival Középeurópa reorganizálásában, valamint abban, hogy a béke egész Európában megszilárduljon, közreműködjen.

Jugoszláviához és Romániához való viszonyunk — mondotta — kifejeződik az úgynevezett kisantrautó vonatkozó szerződésben és fontos ábrívumot jelent az európai politikára, mert a kisantra Középeurópa békéjének és reorganizációjának erős ténezője. A kisantra a központi Európa új rendjének védője és az is marad. Ezt a viszonyt nem lehet, nem szabad és nem is fogják befolyásolhatni semmiféle irányban.

A miniszterelnök érintette a *nonarchista reakció* veszedelmét, amely fennáll, de nem szabad tulbecsülni. A nyugatmagyarországi és felsősziléziai események nem érinthetik semmiképpen sem igazságunkat és érdekeinket.

— **Eskütétel.** Tegnap délelőtt *Csobán Imre, Szőke Sándor* és *Keresztessy István* újonnan kinevezett állandósított szántisztek *Csóka Sámuel* h. polgármester kezébe letették a hivatali esküt.

— **A szerbek szeretik Károlyi Mihályt.** Mint a „Neues Wiener Tagblatt“ Grácból jelenti, Károlyi Mihály mostanában Spalatóban időzik. Jugoszláviában igen barátságos fogadtatásra talált. (1)

— **Súlyos baleset.** *Murányi László*, a nyirbátori helyi érdekű vasút géplakatosja tegnap reggel a vasúttársaság műhelyében munkaközben karját törte. A mentők súlyos sérüléssel beszállították a kórházba. Állapota súlyos.

— **Fascisták a kommunisták ellen.** Rómából jelentik: Toscanában összeütközésre került a sor a fascisták és kommunisták között. A fascisták titkárat és egy kommunistát megölték. Négy fascista megsebesült.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közteményei:** Az október havi ellátási jegy 1, 2, 3 sz. szelvényeire 0.75 kg. tészta liszt, 150 gr. egységes fehér liszt, 3.75 kg. kenyérliszt, a 4, 5, 6 sz. szelvényekre 0.25 kg. tészta liszt, 0.50 kg. egységes fehér liszt, 1.25 kg. kenyérliszt mint pótliszttal osztható ki; azok részére azonban, akik liszttel el vannak látva, csak a 4, 5, 6 sz. szelvényekre jár 2 kg. pótliszttal osztható ki.

A 7 sz. szelvényre 1 kg. só, a 8 sz. szelvényre 0.80 kg. cukor, s a 9 sz. szelvényre 0.80 kg. zsir szolgáltatandó ki. A kedvezményes árak kiosztását (zsir kivételével) 19-én, szerdán megkezdjük. A blokkolás, valamint a só és cukor eladása a Várutcai kedvezményes elosztó helyen, a liszt kiadása pedig a pénzügyi palota pinchehelyiségében történik a következő sorrendben:

19-én D, E, F, G kezdő betűjű nyugdíjasok, pü. és dohánygyári alkalmazottak, 20-án H, I, K kezdő betűjű nyugdíjasok, igazságügyi alkalmazottak, 21-én L, M, N, O kezdő betűjű nyugdíjasok, városi alkalmazottak, 22-én P, R, S, Sz kezdő betűjű nyugdíjasok, postai alkalmazottak, 24-én T, U, V, Z kezdő betűjű nyugdíjasok, egyéb testületek, 25-én A, B, C kezdő betűjű nyugdíjasok, tanárok és tanítók testülete.

— **Szabad az átjárás a jugoszláv demarkációs vonalon.** A szabadkai antant misszió vezetője, *Derain* örnagy és *Donnovics* szerb főispán között létrejött megállapodás szerint csütörtök délután 5 órakor felfüggesztették a jugoszláv magyar határzárát. Ezek után azok a birtokosok, akiknek földje mindkét állam területén fekszik, minden további nélkül át-lephetik a határt és terményeket szállíthatnak.

— **3 210,000 fa az Alföld befásítására.** Az államerdészeti igazgatási hivatalok és az alföldi erdőtelepítési kirendeltségek kezelése alatt álló állami esemetekertekből a földművelésügyi miniszter 764,000 tővelű és 2.446.000 különféle lomblevelű, összesen 3 210,000 db erdei facsemetét osztott ki kopár területek befásítására és az alföldi fásítások céljára.

— **Elfogott kommunista merénylők.** Berlinből jelentik: A lapok jelentése szerint elfogták a tettéseit annak a merénylőnek, amelyet *Stassmann* ellen a német néppárt ülésén elmondott beszéde után követtek el. A merénylők ötven voltak, valamennyien a németországi kommunista párt tagjai.

— **A Közművelődési Könyvtár szeptemberi forgalma.** Szeptemberben a könyvtár olvasótermében 3021 egyén fordult meg, kik a lapokon és folyóiratokon kívül 434 kötetet olvastak. A kölcsönző osztályból pedig 3846 tag 3966 kötet könyvet vitt ki, tehát a könyvtár egy havi összes forgalma 6367 egyén és 4400 kötet volt. Az olvasó termet, mely köznapon délelőtt 10—11-ig, délután 4—7-ig s vasárnap délelőtt 10—12-ig van nyitva, díjtalanul használhatja minden 16 évet betöltött debreceni lakos, míg a kölcsönzőben a rendőrségi bejelentő lap alapján 10 K biztosítéki díj lefizetésével lehet belépni kiskorut csak szülő irathat be. (Füvészkert-utca 2. sz. emelet.)

— **Öngyilkosság.** *Helmi Gyula* 63 éves debreceni lakos tegnap késő délután a zsidótemető kapujában zsirosszódatt ivott. Az azonnal értesített mentők első segélyben részesítették és beszállították a kórházba. Állapota súlyos.

— **Sárospatakon nem kell a kék pénz.** Sárospatakról jelentik: Néhány hét óta — nem tudni miért — Sárospatakon és a környékbeli falvakban sehol sem akarják elfogadni az Osztrák-Magyar-Bank 20 és 10 koronás bankjegyeit. A nép azt mondja rájuk, hogy hamis és postapénzt követel. A rendőrség kötelezővé tette ugyan e bankjegyeknek az elfogadását, intézkedésének azonban semmi eredménye sincs annyira, hogy még a Máv. pénztárainál sem fogadják el a kék 20 és 10 koronásokat.

— **Közrekerült egy lovajánó.** Még a nyáron történt. *Veres Mari* 23 éves takarítónő lejtött Budapestről Debrecenbe és itt egy jó ismerősétől egy téli kabátot lopott 5000 korona értékben, azzal nyomtalanul eltűnt. Tegnap aztán *Veres Mari* újra megjelent Debrecenben, azonban itt egy posztoló rendőr igazoltatta, majd előállította a rendőrségen. Eljárás indult a tolvaj takarítónő ellen.

— **A márka zuhanása.** Berlinből jelentik: A márka esésének következtében a német pénz értéke egyetlen nap alatt vásárlóképességének *egynegyedével gyengült.* Dollárban oly nagy kereslet volt, hogy a szükségletnek csak egy-harmadát lehetett fedezni.

Művészet

DANTE EMLÉKÜNNEPÉLY

Az „Arany János-Társaság“ e hó 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja Dante emlékére az Uránia mozgószínházban a már előzőleg hirdetett és ismertetett ünnepélyt. Dante halálának 600 éves évfordulóját világszerte ünneplik. Az ünnepélyre a jegy árai vígalmi adóval együtt: I. rendű ülőhely 18 K, II. rendű ülőhely 12 K, III. rendű ülőhely 6 K. Jegyek az Urániában, Antalffyútnál és a Nizzai-ban válthatók. Külön meghívót nem bocsátotunk ki. Ez uton hívja meg az egyesület a város kulturális dolgok iránt érdeklődő közönségét.

SZÍNHÁZ.

A fősvény került színre tegnap este a Csokonai-színházban, a világirodalom legnagyobb és legkacagtatóbb vigjátékírójának, Molièrenek kegyetlen darabja. Aminthogy minden igazi vigjáték kegyetlen, mert véresen komoly dologról van szó benne: a józan ész és tiszta erkölcs tiltakozása minden vétek és ártalmas divat ellen s félelmetes eszköze a tiszta komikum, a nevetségesség, ami ő. Az igazi vigjáték paradoxona, hogy írója mindig pesszimista s minden ferdeséget sürít, megnagyit és tülöz. — Nem hisz az emberek megjavíthatóságában; Harpagon utolsó gesztusa ugyanaz, ami az első: látni akarja a pénzesszekrényét, gyógyíthatatlan a fősvény-sége.

László Gyula a Molière-játszást nehezebb oldaláról fogta meg: a karrikatura merész vonalaival ábrázolta Harpagon s ez nagyon is megengedhető, mert Molière még legkomolyabb vigjátékáiban sem idegenkedett a tisztán bohózatos helyzetektől. — Hogy aztán László fősvényének karrikaturája a kritikus drámai jelenetekben fantasztikus, szinte vizionárius alakká nőtt meg, az művészetének tiszta nagyságát igazolja. Páthos volt benne, a szó eredeti és valódi értelmében, mert elérte azt a fokot, amin túl az egyéni szenvedély általános emberivé emelkedik.

A többi szereplők: Egyed Lenke, Csapó Mária, Lux Erzsébet, Rubinyi, Bánhidny és Nádosy jó keretet adtak kiemelkedő alakításának s az inas szerepben pompásan stilizált figurát adott Mátray.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Szerdán C) bérletben hozza színre a Csokonai színház Echegaray legkiválóbb drámáját a: *Folt, mely tisztít*. Halassy Mariska Matild szerepében, Rubinyi Fernandója, Lux Erzsébet, Bánhidny viszik a darabot sikerre.

Hangverseny. Füredi Sándor hegedűművész ma szerda este 8-kor tartja hangversenyét a Zenedében. Jegyek Gárdosnál és esti pénztárnál. (Telefon).

Ha megfújják a trombitát óriási sikerű hazafias mozi szkeccs előadásai csütörtökön és pénteken esti 6 és fél 9 órakor, Szombaton, Vasárnap fél 4, 6 és fél 9 órakor lesz műsoron általános közkívánatra. Az összes előadások alatt Veres Tóni és veje zenekara fog játszani. Mérsékelt helyáru jegyek elővétele már folyamatban az Urániában.

Őnnet regénye: Sarah grófnő 6 felvonásban Franceska Bertini főszereplésével az Apollóban.

Zola Emil legszebb regényét az Álom 6 felvonásban pénteken mutatja be az Apolló, francia film, a szerepeket a párisi comédie française színészei játsszák.

Pénteken délután 3 órakor iskolai ifjúsági előadást tart az Uránia a „Ha megfújják a trombitát”, hazafias moziszkeccsel. Az iskolai növendékek pontos megjelenését kéri az Uránia.

Nobody! 1., 2., 3. része és a „Büvös szemek” amerikai exotikus történet 5 felv.-ban Jessy és Betty Dolly ikernővérek, tánecfenomének játékaival ma szerdán utoljára látható az Urániában 5, 7 és 9-től. Jegyelővételt!

SPORT

Török-magyar mérkőzés

Budapest, október 18. Ma délután mérkőzött a Galata Szerail nevű török football csapat a főiskolai MAFK és BEAC válogatott csapatával. Az eredmény 3 : 3, félföld 2 : 1. a törökök javára. (MTI.)

DKASE—KSE óvás ügye. A DKASE mérkőzését a KSE ellen hivatalból megóvták, mert Keresztúri játékosát szerepeltette. Az intéző bizottság a büntető két pont levonását a felebezési tanács döntésétől tette függővé, azonban ott ez a kérdés szóba sem került. Nézetünk szerint sem a match megsemmisítésének, sem a büntetőpontok levonásának helye nincs,

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Wroncz József-ut 59.

minthogy az a bizottság adta meg a szereplési engedélyt, amelyik a tiltást kimondotta. Az ítélet kihirdetése után fellett kérdésre. A DKASE tehát joggal szerepeltette játékosát.

A magyar—svéd match bírja. Sgravenhageból érkezett távirati válasz szerint Boas hollandi bíró a meghívást elfogadta s a mérkőzést levezeti.

Rövid hírek. Magyarország 10 km. bajnokja Szabó Péter (FTC) 51 p 48'2 mp. — Ivancsicsot az MTK—BTC mérkőzést vezető bírót egy jogtalanul megített 11-ért a közönség megakartta verni. Egy botlított ki-védett s egy pofont adott. A támadókat lefogták. — Slavia—Rapid 2 : 0, DFC—Teplitzer FC 3 : 2. — Histek József és Horváth István uszók a III. KTVE-ből kiléptek, mely által az egyesületet érzékeny veszteség érte.

Plattkó a kameleon. A volt profi, amatőrre vedlett, kulai bus magyar és könnyű munkát kereső magyar kapus fenomen vasárnap már Bécsben a Sparta kapuját védte, mely a WAF-ot 5 : 0, Hakoah-t 3 : 2 arányban győzte le. Plattkó második napon nagyon gyenge volt.

Építőipari téli tanfolyam

A kereskedelmi és iparkamara ezutonközli érdekeltségével, hogy a magyar kir. állami felső építőipari iskola építő ipari téli tanfolyamot rendez.

A tanfolyam Budapesten rendezetik, négy fél évre terjed s a tanítás évenként november hó harmadik napjától március hó végéig tart.

A tanfolyamra felvehető mindenki, aki élete 15 évét betöltötte, ép és egészséges testi szervezettel bír, irni, olvasni tud és az építőmesterség valamelyik ágában egy évi gyakorlattal rendelkezik.

Apró hirdetések.

Telky Józsefné

szűcs, elvállal boák, mufok stb. készítését és átalakítását, szörme kabát bélelését és gallérozását Honvéd-u 32.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Szabászati
tanfolyamra tanítványok felvétetnek, bent lakó is Jezernickyné Miklós-utca 43. Készítnek mindenféle női ruhát, kabátot.

Riakkancsok
felvétetnek fix fizetéssel és jutálékkal a kiadóhivatalunkban

Női szabó
készít mindenféle női ruhát, kabátot uri háznál Miklós-u. 43.

Forgács István
műorás
Bádógos-u.

Középkorú
urinőt, ki fiacskám gondozását és háztartásom vezetését vállalja, keresek november elsejére. — Ajánlatokat Benkő Sándor gyógyszerész Derecske címre kérek lehetőleg fényképpel ellátva.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

3-4
középkorú végzett fiu tanulóknak felvétetik lapunk nyomdájában.

Ólmot
veszek bármilyen mennyiségben. Cim a kiadóban.

Elegáns
leányszoba jávorfából eladó Diófatorzs eladó Bethlen utca 4

Berakóleány
azonnal felvétetik lapunk nyomdájában.

Vasabroncs
kilóra kapható lapunk kiadóhivatalában.

Butorozott
szobát keres nőtlen uriember. Ajánlatokat lapunk kiadója kérek

A tőzsde

Zürichi zárótőzsde okt. 18. (MTI.) Berlin 295, Holland 171.— Newyork 525, London 2072, Páris 3805 Milánó 2055 Brüsszel 4050, Koppenhága 104.—, Prága 560.—, Budapest 75— Zágráb 190, Bukarest 390, Varsó 12, Bécs 0'29, Osztrák lebeléyeg 23.

Budapesti zárlat okt. 18. (MTI.) Magyar hitel 1770 Osztrák hitel 650, Angol-Magyar bank 7.40, Leszámit bank 730, Magyar—Olasz bank 333, Jeliz hitelbank 220. Keresk. bank 6900, Pesti hazai első 22600, Borsod-miskolci 39.00

Valuták. Napoleon 2260—90, Angol font 2700—1670, Dollár 680—, Francia frank 4975—800, Márka 430—, Lira 2700—2530, Osztrák kor. 27 1/4—28 1/4, Rubel 29—30 Lei 520—, Sokol 720—, Svájci frank 9500—9500 Korona dinár 12900—, Frank dinár 840—845, Lengyel márka 16—17.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt legeslegdrágábban vesz
Simon György DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11.

Tejkonzerválás eltiltása

M. kir. földmivelésügyi miniszter ur 115250—1921. számú rendeletével mindennemű mesterséges tejkonzerváló szer (formalin, hidrogén, szuperoxid stb) használatát f. évi október hó 15-től kezdődőleg eltiltotta.

Hasonlóan eltiltotta ugy a székesfővárosban, mint a vidéken, akár volt engedélyezve, akár nem, a tej savanyúsága letompítására méz-tejnek, szódának, vagy bármely más idegen anyagnak használatát, úgy hogy a jövőben tej név alatt a közfogyasztás céljaira csak eredeti minőségben olyan termék hozható forgalomba, melynek alkotó részéből semmi elvéve, sem idegen anyagból semmi hozzátéve nincs.

A közfogyasztásra szánt tej gondos kezelése tárgyában kiadott korábbi rendeletek egyéb intézkedései érvényben maradnak.

Mindenféle tejkereskedelmi vállalat (szövetkezet) köteles e rendelkezést tartalmazó utasítást telepén kifüggeszteni.

Mindazok ellen, akik tejet a jelzett rendelet ellenére konzerváló vagy tompító szerrel vagy egyéb-ként hamisítanak vagy ilyet forgalomba hoznak, a kihágási eljárást haladéék nélkül meg kell indítani.
Debreczen, 1921 okt. 18.

Közélelmezési ügyosztály

A tanfolyamra október hó második felében lehet jelentkezni. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1. keresetlevél vagy születési bizonyítvány; 2. a végzett iskolák utolsó osztályáról szóló bizonyítvány; 3. munkakönyv iparhatóságilag hitelesített munkabizonyítvány; 4. erkölcsi bizonyítvány; 5. újraoltási bizonyítvány.

Az összes iskolai díjak egy-egy tanfolyamra 612 koronát tesznek. Az intézetben a tanulók az ifjúsági diákasztalnál olcsó áron kaphatnak ebédet. Szegény, jó előmeneteli tanulók a második évfolyamtól kezdve tandíjmentességet a havi 20 koronáig terjedő ösztöndíjat kaphatnak.

A tanfolyam elvégzése, ha az illető előzőleg mint tanonc felszabadult a három évig szakbavágó gyakorlatot teljesített, *kőműves, kőfaragó vagy az ács mesterség önálló gyakorlására fogosít.* A tanfolyam elvégzése után teljesített három évi szakbavágó működés igazolása esetén pedig az *építő mesteri vizsgára* lehet jelentkezni.

Ir-angol tárgyalás

London, október 18. Az angol-ir tárgyalásokat ma folytatták. Már a főkérdésekről is megkezdették a tanácskozást. Általában az a nézet, hogy a kritikus ponthoz még e hét folyamán eljutnak. MTI.

London, október 18. Az angol-ir tárgyalásokat néhány napra elhalasztották. Hír szerint az eddigi tárgyalások kielégítő módon folytak le.

ÓCSKA vasat, rozet és mindenemű fémét legmagasabb árért veszek. — Kovácsoknak használatos becserelek. Nagyobb tételt elszállítok.
STEINER, Eötvös-u. 10.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonty utca 17.

Kőváry és Altmann
szűcsmesterek
Debreczen, Piac-utca 42.
Pannonia szálló udvar
Mindenféle szűcs munkákat szakszerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Gazdasági VAS ÁRU, takarékhonnyak és lemezdedények beszerezhetők:
TELEFON: 6—20
Bakos István Egy tanuló felvétetik.
vas-kereskedésben.

Tűzgyújtó
papírt ingyen vihetnek előfizetőink lapunk nyomdájából Piac-u. 59. szám.

Debreczeni országos vásár alkalmával a nyugati soron
1 waggon szép karlsbadi porcellán áru lesz olcsón elárusítva.

Fiuma porcellán tányérok 20 kor. tól 30 koronáig. Kávés vagy teás csészék 10 kor. Azonkívül mindenféle kávéházi, vendéglői és háztartási edények kaphatók.

Wroncz József-ut 59.